

Különleges leletanyag – többek között a „Tündé kert ezüstje” nevet viselő 220 darabból álló, XVI-XVII. századi erdélyi tallérgyűjtemény – szerepel azon a kiállításon, amely Fejedelmi kincsek címmel nyílt november 8-án a JPM Csontváry Múzeumban. A Magyar Nemzeti Bank Értéktár Programja keretében megvásárolt kollekción a kiállításon kiegészül korabeli aranypénzekkel, fegyverekkel, verőtövekkkel, valamint a JPM gyűjteményét képező baranyai hódoltságkori ezüsttallér éremleletekkel, illetve az első alkalommal megcsodálható, (Pécs) Széchenyi téri mélypince lejárataánál talált aranyleletekkel.

A JPM és a Magyar Nemzeti Bank Értéktár programja közötti együttműködés nem új keletű: 2017-ben **Csernus Tibor** (1927-2007) Kossuth- és Munkácsy-díjas grafikus és festőművész három alkotása került a pécsi múzeum gyűjteményébe, - ezeket a „*Tündé kert ezüstjével*” Tü
” egyidejűleg szintén láthatja a közönség - három másik mű pedig a Szépművészeti Múzeumban kapott elhelyezést.

Az Értéktár Program keretében került megvásárlásra **Törő István** 220 db, erdélyi fejedelmek által 1562 és 1686 között kibocsátott érmékből, valamint néhány ezüst emlékéremből álló („Tündé kert ezüstje” nevet viselő) gyűjteménye 2015 nyarán. Nem véletlenül nevezik ezt a három generáció alázatos és türelmes gyűjtőmunkájának eredményeként létrejött kollekción a 20–21. század legjelentősebb erdélyi tallérgyűjteményének.

A pénz- és éremleletek a régész, történész kutatók számára kiemelkedő jelentőségűek, hiszen felbecsülhetetlen eszmei értékükön túl az adott korszak lenyomatai, tükrei. A tallér az újkori

világ legfontosabb címlete volt, ezért nevezik a kutatók a 16–19. század pénztörténeti korszakot „tallérperiódusnak”. Az Erdélyi Fejedelemségben a mintegy 28,5 g súlyú, átlagosan 4 cm átmérőjű pénzek verése János Zsigmond uralkodása alatt, 1562-től kezdődött és egészen Apafi Mihály fejedelem (1661–1690) koráig tartott. A Törő-gyűjtemény összesen 13 erdélyi fejedelem pénzeit (tallér, féltallér) tartalmazza a következő eloszlásban: János Zsigmond (8), Báthori István (1) Báthori Kristóf (3), Báthori Zsigmond (94), Bocskai István (3), Báthori Gábor (10), Bethlen Gábor (23), I. Rákóczi György (4), II. Rákóczi György (28), Barcsai Ákos (11), Kemény János (1), Apafi Mihály (33), Thököly Imre (1). Utóbbinak nevére nem vertek ugyan tallért, ez a darab egy nagyméretű és igen ritka ezüst emlékérem.

A kiállítás anyaga az erdélyi tallérgyűjteményen túl az MNB 1974-ben alapított Bankjegy- és Éremgyűjteményének 48 darab erdélyi aranypénzével, a szintén az MNB tulajdonában lévő 13 darab eredeti, 17. századi erdélyi verőtővel, valamint a Magyar Nemzeti Múzeum kölcsönzött, 16–17. századi erdélyi fegyverekkel (díszsodronyong, huszár félvért és sisak, díszszablya, díszbuzogány) egészül ki.

Emellett a kiállításon – a Csernus képek mellett - a látnivalók sorát gazdagítják a Janus Pannonius Múzeum gyűjteményéből származó, baranyai hódoltságkori – Kővágószőlős, Himesháza határában talált – ezüsttallérok, valamint több, pécsi ásatáson előkerült éremlelet darabjai. Ez utóbbiak közül kiemelendő a Széchenyi téri téren, egy késő középkori pince lejárataiban fellelt, 7 aranypénzből álló éremlelet. A leletegyüttes négy velencei és két erdélyi dukátot, valamint egy török altint tartalmaz, és kiállításon először csodálhatják meg a látogatók.

A *Fejedelmi kincsek* című kiállítás 2019. március 17-éig tekinthető meg a Csontváry Múzeumban (Pécs, Janus Pannonius u. 11.) keddtől vasárnapig 10 és 18 óra között. A kiállításához reprezentatív katalógus is készült, amely egyrészt felsorolja a gyűjtemény összes darabját, továbbá minden fejedelemtől bemutatja fényképen is a legritkább és legérdekesebb darabokat.

Forrás: JPM